

KROK PO KROKU

DO ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO,

czyli jak zostać rolnikiem ekologicznym.

Rolnictwo ekologiczne to najbardziej przyjazna środowisku produkcja rolnicza. Dzięki uprawie bez stosowania chemii rolnej i stałej kontroli procesu produkcyjnego, rolnictwo ekologiczne przyczynia się do wytwarzania żywności o wysokiej jakości, zachowania różnorodności biologicznej i ochrony zasobów naturalnych. Jest to system gospodarowania wymagający zrównoważenia produkcji roślinnej i zwierzęcej w obrębie gospodarstwa, który wykorzystuje wyłącznie nieprzetworzone technologicznie środki produkcji pochodzenia biologicznego i mineralnego, a rolnik ekologiczny jest nie tylko producentem, lecz także pełni funkcję strażnika przyrody. Każdy właściciel gospodarstwa rolnego, który chce zostać rolnikiem ekologicznym powinien wykonać opisane poniżej działania.

Przed podjęciem decyzji o rozpoczęciu w swoim gospodarstwie rolnym produkcji metodami ekologicznymi rolnik powinien zapoznać się z zasadami obowiązującymi

w rolnictwie ekologicznym. Może w tym celu skorzystać z pomocy doradcy rolnośrodowiskowego legitymującego się certyfikatem wydanym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, publikacji dostępnych w Ośrodkach Doradztwa Rolniczego lub informacji na stronie internetowej Krajowego Centrum Rolnictwa Ekologicznego (26-600 Radom, ul. Chorzowska 16/18) http://www.odr.net.pl/rolnictwo_ekologiczne.

Po podjęciu decyzji rolnik powinien wypełnić w dwóch egzemplarzach druk Zgłoszenia Działalności w rolnictwie ekologicznym, pobrany w Wojewódzkim Inspektoracie Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych lub ze strony internetowej <http://www.ijhar-s.gov.pl>. Pierwszy egzemplarz należy wysłać listem poleconym do wojewódzkiego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych właściwego dla miejsca zamieszkania rolnika; drugi egzemplarz także listem poleconym do wybranej jednostki certyfikującej; kopię Zgłoszenia rolnik zobowiązany jest przechowywać u siebie. Zgłoszenia można dokonywać przez cały rok. Aktualny wykaz upoważnionych jednostek certyfikujących znajduje się w Załączniku C do Instrukcji wypełniania Zgłoszenia oraz na wszystkich wymienionych powyżej stronach internetowych. Załącznikiem do Zgłoszenia jest Deklaracja, w której rolnik zobowiązuje się do prowadzenia gospodarstwa zgodnie z zasadami rolnictwa ekologicznego, poddaje się systemowi kontroli przeprowadzanych przez inspektorów jednostki certyfikującej i Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, w tym do umożliwienia im wejścia na teren gospodarstwa i udostępnienia dokumentacji dotyczącej zgłoszonej działalności.

Na podstawie Zgłoszenia rolnik zostanie objęty przez wybraną jednostkę certyfikującą planem kontroli, co oznacza rozpoczęcie okresu przestawiania gospodarstwa na metody ekologiczne. W tym momencie może już uzyskać zaświadczenie wymagane przy składaniu wniosku o przystąpienie do programu rolnośrodowiskowego i przyznanie przysługującej z tego tytułu płatności. Przystąpienie do programu rolnośrodowiskowego i korzystanie z przysługujących płatności jest dobrowolne i nie każdy rolnik ekologiczny musi z tej możliwości korzystać.

Na etapie rozpoczynania produkcji metodami ekologicznymi upoważniona jednostka certyfikująca przeprowadza kontrolę wstępną gospodarstwa rolnego, podczas której weryfikowane są dane przedstawione w Deklaracji zgłoszeniowej. Rolnik musi zapewnić dostęp do wszystkich pól i obiektów gospodarstwa oraz dokumentacji księgowej a także dostarczyć wszelkich informacji niezbędnych do przeprowadzenia kontroli. Pełna fizyczna kontrola gospodarstw ekologicznych zarówno będących w okresie przestawiania jak i w tych, które już posiadają certyfikaty odbywa się raz w roku, po uprzednim pisemnym zawiadomieniu. Oprócz kontroli zapowiedzianych, jednostka certyfikująca może przeprowadzać kontrole wyrywkowe zapowiedziane, lub niezapowiedziane, szczególnie w przypadkach, gdy mogą wystąpić odstępstwa od zasad obowiązujących w produkcji metodami ekologicznymi.

Przeprowadzenie kontroli jest płatne. W przypadku pozytywnych wyników rolnik może uzyskać dotację, której wysokość częściowo rekompensuje poniesione koszty. Zarówno koszt kontroli jak i wysokość dotacji zależy od wielkości gospodarstwa. Co roku Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wydaje Rozporządzenie w tej sprawie.

W 2005 r. przysługują rolnikom dotacje w wysokości od 450 zł dla gospodarstw małych o powierzchni użytków rolnych mniejszej niż 5 ha do 700 zł dla gospodarstw dużych o powierzchni użytków rolnych powyżej 100 ha. Formularz wniosku na wypłacenie tej dotacji można uzyskać od wybranej, upoważnionej jednostki certyfikującej i następnie należy złożyć go w Stacji Chemiczno-Rolniczej.

Przestawianie produkcji na metody ekologiczne trwa przynajmniej 2 lata a w przypadku upraw wieloletnich, za wyjątkiem pastwisk, co najmniej 3 lata. W tym okresie rolnik musi już ściśle przestrzegać zasad obowiązujących w rolnictwie ekologicznym określonym w przepisach prawnych ustawy o rolnictwie ekologicznym z 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. nr 93 z 2004 r. poz. 898) i Rozporządzenia Rady nr 2092/91/EWG z dnia 24 czerwca 1991r. w sprawie produkcji ekologicznej produktów rolnych oraz znakowania produktów rolnych i środków spożywczych (Dz. Urz. WE L 198, 22.07.1991 r. z późniejszymi zmianami), które precyzują ściśle zasady produkcji.

Jeżeli rolnik jest zainteresowany uzyskaniem rekompensaty za wysoki nakład pracy i wysiłek włożony w ochronę środowiska, już z chwilą rozpoczęcia przestawiania gospodarstwa na metody ekologiczne może przystąpić do realizacji Pakietu Rolnictwo Ekologiczne [kod SO2] w programie rolnośrodowiskowym i uzyskać z tego tytułu dotację. Płatność jest udzielana producentowi rolnemu, który prowadzi działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym o powierzchni co najmniej 1 ha użytków rolnych i zobowiąże się do: realizacji pakietu zgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej oraz przestrzegania zasad zwykłej dobrej praktyki rolniczej w całym gospodarstwie.

Za działalność rolniczą uważa się produkcję roślinną i zwierzęcą, w tym również produkcję materiału

siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego i reprodukcyjnego, produkcję warzywniczą, roślin ozdobnych i grzybów uprawnych, sadownictwo, hodowlę i produkcję materiału zarodowego ssaków, ptaków i owadów użytkowych, produkcję zwierzęcą oraz chów i hodowlę ryb. Nie stawia się rolnikowi dodatkowych wymagań takich jak posiadanie udokumentowanych kwalifikacji rolniczych.

Wysokość stawek płatności (stawki podstawowe)

Kod wariantu	Nazwa pakietu – <u>rolnictwo ekologiczne</u> , kod pakietu – SO2. Nazwa wariantu:	Stawka zł/ha/rok
S02a01	Uprawy rolnicze (bez certyfikatu zgodności)	680
S02a02	Uprawy rolnicze (z certyfikatem zgodności)	600
S02b01	Trwałe użytki zielone (bez certyfikatu zgodności)	330
S02b02	Trwałe użytki zielone (z certyfikatem zgodności)	260
S02c01	Uprawy warzywnicze (bez certyfikatu zgodności)	980
S02c02	Uprawy warzywnicze (z certyfikatem zgodności)	940
S02d01	Uprawy sadownicze w tym jagodowe (bez certyfikatu zgodności)	1800
S02d02	Uprawy sadownicze w tym jagodowe (z certyfikatem zgodności)	1540

Płatność za realizację pakietu SO2 może być zwiększona do wysokości 120 %, jeżeli produkcja zwierzęca w gospodarstwie jest zbilansowana z produkcją roślinną, co pomoże wyliczyć doradca rolnośrodowiskowy albo gospodarstwo jest położone na obszarze NATURA 2000, określonym w przepisach o ochronie przyrody. Informacje na ten temat znajdują się na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska www.mos.gov.pl.

W przypadku powierzchni działek rolnych o powierzchni od 100,1 do 300 ha, płatność wynosi 50 % stawki podstawowej a za powierzchnię powyżej 300 ha 10 % stawki podstawowej.

Aby uzyskać dotacje z tytułu realizacji pakietu SO2 programu rolnośrodowiskowego rolnik musi spełnić następujące warunki:

- gospodarować (być właścicielem lub dzierżawcą) przynajmniej 1 ha użytków rolnych;
- posiadać numer ewidencyjny gospodarstwa nadany przez ARiMR;
- zobowiązać się do uczestnictwa w programie rolnośrodowiskowym przez okres 5 lat;
- posiadać plan prowadzenia gospodarstwa ekologicznego na okres 5 lat sporządzony przez doradcę rolnośrodowiskowego i pozytywnie zaopiniowany przez wojewódzki ośrodek doradztwa rolniczego;
- stosować zwykłą dobrą praktykę rolniczą na obszarze całego gospodarstwa;
- prowadzić produkcję zgodnie z zasadami określonymi w przepisach o rolnictwie ekologicznym;
- zachować na terenie gospodarstwa istniejącą powierzchnię trwałych użytków zielonych i elementów krajobrazu stanowiących ostoje dzikiej przyrody: naturalne zbiorniki wodne, kępy drzew i krzewów, torfowiska, źródła.

Jeżeli rolnik chce uzyskać dotację z tytułu przystąpienia do programu rolnośrodowiskowego musi złożyć w biurze powiatowym ARiMR (właściwym ze względu na miejsce zamieszkania) wniosek na formularzu pobranym w tym biurze w okresie od 1 sierpnia do 31 grudnia. Na podstawie wniosku kierownik powiatowego biura ARiMR w drodze decyzji administracyjnej przyznaje płatność rolnośrodowiskową. Ma na to czas od 1 stycznia do ostatniego dnia lutego - producent rolny realizuje program rolnośrodowiskowy od dnia 1 marca roku,

w którym została wydana decyzja o przyznaniu pierwszej płatności. Pierwszą płatność rolnośrodowiskową wypłaca się w terminie 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia realizacji programu, a kolejne płatności – w terminie 12 miesięcy od dnia wypłaty poprzedniej płatności.

Wnioski o płatności w następnych latach składa się od dnia 1 marca do 30 kwietnia danego roku. Płatność na dany rok podlega zmniejszeniu o 1 % za każdy dzień roboczy po tym terminie, lecz nie później niż do 25 maja. złożenia wniosku po tym terminie, lecz nie później niż do 25 maja.

W roku rozpoczęcia działalności rolnośrodowiskowej do wniosku dołącza się:

- kopię części mapy ewidencji gruntów i budynków z naniesionymi oznaczeniami poszczególnych działek rolnych objętych wnioskiem;
- kopię certyfikatu zgodności wymaganego przepisami o rolnictwie ekologicznym albo dokument poświadczający, że gospodarstwo rolne znajduje się w okresie przestawiania na produkcję rolniczą metodami ekologicznymi lub dokument poświadczający, że gospodarstwo rolne jest objęte planem kontroli wydane przez upoważnioną jednostkę certyfikującą.

Pozarządowy Ośrodek Informacji o Rolnictwie Ekologicznym prowadzony przez:

Polski Klub Ekologiczny Koło Miejskie w Gliwicach
ul. Kaszubska 2 (wejście od ul. Akademickiej)
44-100 Gliwice, skr. poczt. 489
tel./fax (032) 231 85 91
e-mail: biuro@pkegliwice.pl
www.pkegliwice.pl

Druk sfinansowano z dotacji:
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach